

อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าระงับการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุที่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางสื่อออนไลน์*

THE AUTHORITY OF OFFICIALS TO SUSPEND THE PUBLISHING OF ONLINE COPYRIGHT INFRINGEMENT AUDIOVISUAL MATERIALS

ฉัตรตมาศ วิเศษสินธุ์

Chattamat Wisetsin

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Suratthani Rajabhat University, Thailand

E-mail: yayachattamat@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ผู้เขียนได้นำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุที่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางสื่อออนไลน์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เพื่อนำเสนอปัญหาที่ว่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายให้หน่วยงานใดมีอำนาจ ระงับ ยับยั้ง การเผยแพร่โสตทัศนวัสดุที่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางสื่อออนไลน์ได้ทันทีที่มีการร้องทุกข์ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย จากการศึกษาดังกล่าวผู้เขียนพบว่า ขั้นตอนที่กฎหมายรับรองในปัจจุบันยังมีความล่าช้า เมื่อเทียบกับขั้นตอนการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ขยายไปในวงกว้างอย่างรวดเร็ว ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์หรือตำรวจ สามารถเข้าระงับ ยับยั้ง การเผยแพร่โสตทัศนวัสดุที่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางสื่อออนไลน์ได้ และสามารถจับกุมได้โดยไม่มีหมายจับ หากมีการกระทำความผิดซึ่งหน้าฐานละเมิดลิขสิทธิ์ โดยการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นหลักการทำนองเดียวกันกับการใช้อำนาจจับกุมตัวบุคคลและการค้นที่รโฐานในคดีอาญาทั่วไป และการให้อำนาจเจ้าพนักงานในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

คำสำคัญ: ร้องทุกข์, โสตทัศนวัสดุ, ออนไลน์, ลิขสิทธิ์

Abstract

In this academic paper, the author aims to study the law related to online copyright-infringement of audiovisual media according to Copyright Act, B.E. 2537 (1994) in order to raise the problem which Thai government agencies having no

* Received 30 July 2019; Revised 13 September 2019; Accepted 18 September 2019

applicable authorities to restrain and refrain online audio-visual media piracy promptly upon being complained. The owner of copyright and those who have lawful right may suffer damages. According to the study, the author found that the existing legal process was lengthy as compared to the piracy process which spread widely and quickly. The author suggests that relevant officials according to the copyright law or police shall have authorities to restrain and refrain the online copyright-infringing audiovisual media publicity and make an arrest even without warrant due to a flagrant offence against copyright of online audiovisual media publicity. This case should apply the same principle with the exercise of power of arrest and search at private place in general criminal cases and the exercise of power of drug prevention and suppression according to Narcotics Control Act, B.E. 2519 (1976).

Keywords: Complain, Audio-Visual Media, Online, Copyright

บทนำ

ที่มาของปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์เริ่มมาจากวิวัฒนาการความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและดิจิทัลในปัจจุบันที่ก้าวไกลไปอย่างมากจนถึงปัจจุบัน ในช่วงปลายปี พ.ศ.2559 ก็เริ่มมีเทคโนโลยีให้บุคคลทั่วไปสามารถถ่ายทอดสดผ่านโปรแกรมต่าง ๆ เช่น Facebook Live, Youtube หรือ Voov ได้ส่งผลให้ทุกวันนี้ไม่ว่าใครก็ทำหน้าที่เป็นสื่อได้ ขึ้นอยู่กับว่าช่องทางในการสื่อสารของบุคคลนั้นมีผู้ที่เข้าถึงได้มากน้อยเพียงใด และบุคคลนั้นจะตั้งค่า (Setting) ให้ทุกคนเข้าถึงได้ไม่จำกัดหรือเฉพาะกลุ่ม

บทความเรื่องนี้ ศึกษาถึงสภาพปัญหา คือ เมื่อเข้าสู่ยุคแห่งดิจิทัลทำให้เราสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างสะดวกสบายไร้พรมแดนแต่ผู้คนที่ได้นำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปใช้ เพื่อการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างไร้พรมแดนเช่นกัน จนทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อธุรกิจบันเทิงหนึ่งในปัญหาสำคัญที่มาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและดิจิทัล คือ การละเมิดลิขสิทธิ์โดยการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์ ทั้งเพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือไม่ก็ตาม ล้วนแล้วแต่ทำให้ผู้ประกอบการที่อยู่ในธุรกิจบันเทิงได้รับผลกระทบอย่างมาก ในบทความนี้จะได้นำเสนอกรณีศึกษาของบริษัทที่ลงทุนกับโสตทัศนวัสดุ แต่ได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ซื้อโสตทัศนวัสดุแล้วนำไปเผยแพร่ต่อด้วยวิธีถ่ายทอดสดให้ผู้คนอื่น ๆ ได้ดูและเป็น การเผยแพร่ในครั้งเดียวสามารถมีคนเข้าถึงได้ไม่จำกัดจำนวน จนทำให้บริษัทที่ผลิตโสตทัศนวัสดุดังกล่าวขาดทุนเพราะยอดจำหน่ายลดลง จากกรณีศึกษาทำให้ผู้เขียนสนใจ ค้นคว้าว่า ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายฉบับใดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถระงับเผยแพร่

โสตทัศนวัสดุที่ละเมิดลิขสิทธิ์ทางสื่อออนไลน์ได้ทัน่วงที่ที่มีการแจ้งความหรือร้องทุกข์ แต่จะต้องไปขออำนาจจากศาลก่อนเพื่อที่จะออกหมายจับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ หรือสั่งระงับยับยั้งการกระทำที่ละเมิดลิขสิทธิ์ จึงทำให้เกิดความล่าช้า ดังที่พระบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 บัญญัติไว้ใน มาตรา 32/3 ความว่า “ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ เจ้าของลิขสิทธิ์อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น” และมาตรา 65 ความว่า “ในกรณีที่มีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าบุคคลใดกระทำการหรือกำลังจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง เจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงอาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวระงับหรือละเว้นการกระทำดังกล่าวนั้นได้” ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งไม่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการที่จะระงับสื่อออนไลน์ของผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ในทันทีที่พบเห็นการละเมิดในขณะเผยแพร่

อันที่จริงแล้ว แนวคิดที่ให้อำนาจศาลในการสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น เป็นหลักการทำนองเดียวกันกับเรื่องการออกหมายจับหมายค้น กล่าวคือ แต่เดิมกฎหมายจะให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจออกหมายจับตัวบุคคลและหมายค้นที่รื้อฐานได้เอง แต่ต่อมาภายหลังมีการเรียกร้องให้เป็นอำนาจดังกล่าวเป็นของศาลยุติธรรม เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์ (เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์, 2561) กล่าวคือ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา หากมีอำนาจจับกุมตรวจค้นด้วยแล้ว ย่อมไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุล ทำนองว่าสืบสวนสอบสวนและจับกุมตรวจค้นได้ด้วยตัวเอง ไม่มีการตรวจสอบถ่วงดุลโดยองค์กรอื่นด้วยเหตุนี้เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ.2540 เป็นต้นมา จึงกำหนดให้การจับตัวบุคคลและการค้นที่รื้อฐาน จะกระทำได้ต่อเมื่อมีหมายจับหมายค้นจากศาลยุติธรรมเท่านั้น ยกเว้นเป็นความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับค้นได้ โดยไม่ต้องมีหมายจากศาล และในปี พ.ศ.2547 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยหมายจับและหมายค้นให้เป็นการถาวรแล้ว (คณิต ณ นคร, 2561)

ดังนั้น หลักการสั่งระงับการกระทำอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์จึงควรมีหลักการทำนองเดียวกันนี้ กล่าวคือ ยังคงให้อำนาจศาลยุติธรรมเป็นหลัก ในการที่จะมีคำสั่งให้ระงับการกระทำนั้น ทั้งนี้ ตามที่พระบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 32/3 และมาตรา 65 แต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน สมควรที่จะต้องผ่อนปรนโดยให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจ มีอำนาจสั่งระงับไปก่อนได้

แนวคิดเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

แนวความคิดของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี ตั้งแต่เดิมคือแนวคิดสิทธิ ตามธรรมชาติ (Natural Right) โดยถือว่าผู้ที่ได้อุทิศหาสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาย่อมเป็นเจ้าของ ผลงานนั้นและมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวหรือสิทธิเด็ดขาด (Exclusive Right) (จิรประภา มากลิน, 2560) หรือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Rights) ที่จะใช้หรือหา ประโยชน์จากผลงานนั้น โดยได้รับการเคารพจากบุคคลอื่น หากมีบุคคลอื่น มาหาประโยชน์ จากผลงานดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของผลงาน เสมือนหาประโยชน์จากสิ่งที่ไม่ใช่ สิทธิ ทำให้เจ้าของผลงานไม่อาจได้ผลประโยชน์นั้นย่อมเป็นการละเมิดการสร้างสรรคทาง ปัญญา โดยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาก็เพื่อเป็นแรงจูงใจสร้างสรรค์ผลงานหรือพัฒนา นวัตกรรมใหม่ในมนุษยชาติ (จักกฤษณ์ ครอบพจน์, 2559) ต่อมาแนวคิดคัดค้านโดยมีพื้นฐาน ว่าหากสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิทธิแต่เพียงในขณะเดียวกันก็จะเป็นสิทธิผูกขาด (Monopoly Right) ด้วย จึงได้มีแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์แบ่งออกเป็นสองแนวคิด กล่าวคือ แนวคิดที่หนึ่ง สิทธิผูกขาดอาจมีความเสียหาย คือ ตลาดถูกควบคุมโดยผู้ที่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว นั้นกำหนดราคาผลิตภัณฑ์สูงกว่าราคาต้นทุนการผลิตมาก ทำให้สินค้าที่ได้รับความคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญาจะมีราคาที่สูง ผู้บริโภคไม่สามารถหาซื้อของดีที่ราคาถูกหรือพอสมควรได้ จึงหันไปซื้อของราคาต่ำที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้การลงทุนในสินค้าที่ได้รับความคุ้มครองทรัพย์สิน ทางปัญญาไม่คุ้มค่าจนกระทั่งส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์ไม่มีแรงจูงใจในการสร้างผลงาน แนวคิดที่ สอง สิทธิผูกขาดจะทำให้เกิดการแข่งขันที่ดีขึ้นเพราะไปกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรคผลงาน ใหม่ที่พัฒนาหรือมีคุณภาพมากขึ้นเพื่อแข่งชิงการเป็นเจ้าของตลาดจึงเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค (กัญญา หิรัญย์วัฒนพงษ์, 2558)

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ก็ได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations หรือ UN) (ทวีพฤทธิ ศิริศักดิ์บรรจง และชู ชีววรรณ ตมิศานนท์, 2544) จัดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา จนกระทั่งมีความตกลงที่เป็นแม่บทของการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์ประเภทงานวรรณกรรมและ ศิลปกรรม คือ สนธิสัญญากรุงเบิร์น Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works 1931 (กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และกรมเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ, 2555) นอกจากนี้ WTO ก็มีความตกลงที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญาเช่นกัน คือ ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights TRIPS 1995 ซึ่งประเทศไทยใน ฐานะประเทศสมาชิกทั้งขององค์การสหประชาชาติ และ WTO ได้ลงนามในความตกลงทั้ง 2

ฉบับ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2561) และอนุวัติเป็นกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว (รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ และสมบูรณ์ ศิริประชัย, 2552)

รูปแบบการละเมิดลิขสิทธิ์

เมื่อ 5 - 10 ปีที่แล้วนั้น รูปแบบของการละเมิดลิขสิทธิ์ของอุตสาหกรรมวัสดุยังเป็นรูปแบบการนำแผ่นซีดีไปทำซ้ำ (Copy) และวางขายตามหน้าร้านแผงลอยซึ่งสามารถตรวจตราเข้าจับกุมได้ง่าย แต่ปัจจุบันมีวิวัฒนาการบีบอัดข้อมูล (Data Compression) ที่สามารถทำให้ข้อมูลขนาดใหญ่ เช่น ไฟล์ภาพ ไฟล์เสียง หรือไฟล์คลิปปวีดีโอ ถูกบีบอัดให้มีขนาดเล็กมากจนสามารถส่งต่อกันได้อย่างง่ายดายเพียง “ปลายนิ้วสัมผัส” แม้แต่คำว่าปลายนิ้วสัมผัสที่ก่อนหน้านี้สื่อถึงการกดปุ่มบางอย่างที่จับต้องได้ แต่ปัจจุบันคือการสัมผัสผ่านหน้าจอ Touch Screen ที่เพียงแค่แตะก็สามารถส่งต่อข้อมูลส่งผ่านกันได้โดยง่ายและรวดเร็วเพียงหลักวินาทีเท่านั้น พร้อมกับความนิยมของโซเชียลเน็ตเวิร์คทั้ง Facebook, Line, หรือ โปรแกรมใน Application ต่าง ๆ ที่มีจุดประสงค์เดียวกัน คือ เชื่อมโยงผู้คนทั่วโลกให้เข้าถึงกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Facebook ซึ่งเป็นโซเชียลเน็ตเวิร์ค (Social Network) ยอดนิยมที่มีผู้ใช้ 2,006 ล้านบัญชีทั่วโลก และ 41 ล้านบัญชีในไทย (The Statistics Portal, 2017) ที่เพียงแค่กดไลค์หรือกดแชร์ครั้งเดียวก็สามารถเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นออกไปได้อย่างรวดเร็ว ทั้งแบบเผยแพร่เฉพาะรายชื่อเพื่อน (Friend List) และแบบสาธารณะ (Public) อย่างไม่จำกัด

อำนาจในการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

1. กรณีการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์

มาตรา 32/3 มีสาระสำคัญว่า หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ เจ้าของลิขสิทธิ์อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น หรืออาจเป็นคำสั่งให้ทำงานที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการได้ กรณีนี้ผู้ให้บริการไม่ต้องร่วมรับผิดชอบไม่ได้เป็นผู้ควบคุม ริเริ่มหรือสั่งการให้ละเมิดลิขสิทธิ์และได้ดำเนินการตามคำสั่งศาล

2. กรณีการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้กระทำการหยุดละเมิดลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 65 ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าบุคคลใดกระทำการหรือกำลังจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงอาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวระงับ หรือละเว้นการกระทำดังกล่าวนี้ได้”

คำว่า “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า เป็นสองกรณีได้แก่ กรณีที่หนึ่ง ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต เช่น TRUE, AIS, TOT เป็นต้น กรณีที่สอง ผู้ให้บริการเก็บ

รักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น เช่น Youtube, Facebook เป็นต้น (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2558)

3. อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจำกัด

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 67(1) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ (1) เข้าไปในอาคาร สถานที่ทำการ สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสินค้าของบุคคลใด

เมื่อวิเคราะห์จากมาตราดังกล่าวแล้วพบว่าวิธีการที่สามารถจะทำได้หลังจากรู้เหตุละเมิดลิขสิทธิ์แล้ว พบว่า ทุกวิธีต้องมีกระบวนการในการขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่หรือขอลงหมายจากศาล ซึ่งการดำเนินการทางศาลเช่นนี้จะต้องใช้เวลา ตั้งแต่การเริ่มเตรียมพยานหลักฐาน เตรียมเอกสารคำร้องเพื่อไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือกรณีที่ดำเนินการเองก็ต้องเตรียมพยานหลักฐานเพื่อยื่นคำร้องต่อศาล ค้นหาศาลที่มีเขตอำนาจ และเมื่อไปยังศาลยังต้องรอลำดับและรอการพิจารณาซึ่งใช้เวลาเป็นหน่วยวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีวิธีที่ให้ผู้บริการเป็นผู้ระงับ เช่น Youtube หรือ Facebook นั้น ยิ่งต้องใช้เวลาประสานงานมากขึ้นไปอีกเพราะเป็นนิติบุคคลของต่างประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผู้เสียหายอันเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยสมควรต้องแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจได้ทำงานอย่างรวดเร็วและคล่องตัวขึ้น หลักการดำเนินงานนี้ ยังมีอยู่ในกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้อำนาจเจ้าพนักงานดำเนินการตรวจค้น จับกุม ยึดและอายัดยาเสพติดและทรัพย์สินอื่น ที่เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ ทั้งนี้ เพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้บรรลุผล และดูเหมือนว่าอำนาจของเจ้าพนักงานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จะมีมากกว่าอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ (ราชกิจจานุเบกษา, 2519)

สรุป

ปัจจุบันในกรณีจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ อาจมีอำนาจในการตรวจค้นอาคารสถานที่และยานพาหนะ หรือยึดอายัดทรัพย์สินที่จะเป็นพยานหลักฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นจากศาล ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 67 แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีอำนาจในการเข้าไประงับการเผยแพร่การละเมิดลิขสิทธิ์ จึงขอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้อำนาจเข้าระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ได้ในทันที ในข้อสมมุติฐานที่ว่า ไม่มีผู้ประกอบการรายใดที่ปรารถนาจะเผยแพร่ผลงานของตนเอง โดยไม่มีค่าใช้จ่าใด ๆ เมื่อมีข้อสมมุติฐานดังกล่าว จึงให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถ

เข้าไปถึงแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่มาของการเผยแพร่ได้ และแจ้งให้ผู้ให้บริการระงับยับยั้งได้ ณ ทันที

เมื่อมาพิจารณาตามกฎหมายของไทย หากมีการละเมิดลิขสิทธิ์ ต้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ระงับการเผยแพร่งานอันมีลิขสิทธิ์ซึ่งต้องใช้เวลาเป็นหน่วยวัน แตกต่างกับเวลาที่ผู้กระทำความผิดใช้ไปเพื่อละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น ผู้กระทำความผิดที่เป็นต้นทางในการเอาคลิปมาเผยแพร่ใช้เวลาดาวน์โหลดคลิปวิดีโอเพียงไม่กี่นาที หรือถ้าเป็นวิธีการถ่ายทอดสดจะใช้เวลาเผยแพร่ตั้งแต่ต้นจนจบเพียง 2-3 ชั่วโมงเท่านั้น และการเผยแพร่ก็จะยังอยู่ในระบบตลอดไปจนกว่าจะถูกลบ ส่วนผู้กระทำความผิดที่เป็นเพียงผู้เผยแพร่ต่อ เช่น การแชร์ หรือไลค์ ก็ใช้เวลาเพียงไม่กี่วินาที เมื่อขั้นตอนในการระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายต้องใช้เวลามากกว่าการกระทำความผิดไม่ทันการณ์ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้ กฎหมายกำหนดขั้นตอนที่ใช้เวลาน้อยลงในการขอให้มีการระงับการเผยแพร่งานอันมีลิขสิทธิ์ รวมถึงเสนอให้หน่วยงานของรัฐใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารมาดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น รับแจ้งความทางออนไลน์ ส่งเอกสารยืนยันตัวตนหรือหลักฐานได้ทางออนไลน์ เพราะการติดตามคดีละเมิดลิขสิทธิ์ทางออนไลน์เช่นนี้ต้องใช้ความรวดเร็วให้ทันการณ์กับผู้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่มีอำนาจในการระงับการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์ซึ่งละเมิดลิขสิทธิ์

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หน่วยงานที่มีอำนาจในการระงับดังกล่าวควรมีความคล่องตัวมากกว่าศาล เพราะเรื่องนี้มีปัจจัยสำคัญ คือ ระยะเวลาระหว่างที่ผู้กระทำความผิดเผยแพร่ผลงานจนถึงเวลาที่การเผยแพร่ถูกระงับ ถ้ามีการปล่อยให้ผลงานนั้นถูกเผยแพร่ไปนานเท่าไรความเสียหายยังมีมากเท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานที่จัดการเรื่องนี้ควรเป็นหน่วยงานที่เข้าถึงง่าย ขั้นตอนน้อยและติดต่อได้รวดเร็วกว่าศาล ผู้เขียนเห็นว่า ควรที่จะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ (เจ้าพนักงานจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา) หรือตำรวจ เพราะมีสถานีตำรวจอยู่ทุกท้องที่ ทำงานนอกเวลาราชการได้ ให้ตำรวจและเจ้าพนักงานจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า รวมทั้งให้มีอำนาจสั่งระงับยับยั้งการกระทำที่ละเมิดลิขสิทธิ์ในวงกว้างโดยใช้เวลาน้อย เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้สืบทอดได้ทันท่วงที

2. วิธีการในการขอให้มีการระงับการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์ซึ่งละเมิดลิขสิทธิ์

เมื่อเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้เสียหายได้ร้องทุกข์แล้ว ควรมีคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจ เพื่อให้มีคำสั่งระงับการละเมิดลิขสิทธิ์ พร้อมยื่นหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดได้ทำการละเมิดลิขสิทธิ์ของตน อาจจะเป็นภาพหรือวิดีโอ หรือเว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึง

หลักฐานได้ เช่น บัญชี Facebook ของนางสาวก้อย จำหน่ายครีมบำรุงผิวใน Facebook ได้นำผลงานอันมีลิขสิทธิ์ไปเผยแพร่โดยการถ่ายทอดสดเพื่อเรียกลูกค้าให้มาติดตามเพจ (Page) ก็อาจจะเก็บหลักฐานด้วยการบันทึกภาพหน้าจอคอมพิวเตอร์ขณะละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากที่จะเก็บหลักฐานดังกล่าว

3. วิธีการระงับการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์ซึ่งละเมิดลิขสิทธิ์

โดยปกติแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจพบเห็นการกระทำความผิดอาญาทั่วไปซึ่งหน้า ไม่ว่าจะมีความผิดอันยอมความได้หรือความผิดอันยอมความไม่ได้ หรือแม้แต่เหตุไม่ชอบมาพากล เจ้าหน้าที่ตำรวจก็มีอำนาจที่จะเข้าป้องกันหรือห้ามปรามเหตุร้ายได้ทันที โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายจากศาล เช่น หากตำรวจพบเห็นการบุกรุกหรือทำร้ายร่างกายก็สามารถเข้าไปห้ามปรามหรือระงับยับยั้งได้ ดังนั้น เมื่อเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้เสียหายได้ดำเนินการตามกระบวนการแล้ว ตำรวจก็สามารถเข้ายับยั้งห้ามปรามได้เช่นเดียวกัน ผู้เขียนเห็นว่า ตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ควรเก็บหลักฐานทั้งหมด แล้วติดต่อเข้าถึงระบบบัญชีออนไลน์ของผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ แสดงบัตรประจำตัวว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์แล้วเข้าระงับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นได้ โดยมีเงื่อนไขการใช้อำนาจตนเองเดียวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์เป็นปัญหาที่วิวัฒนาการมาจากรูปแบบปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์ของโสตทัศนวัสดุรูปแบบแผ่นซีดีแบบดั้งเดิม โดยบุคคลผู้เจตนากระทำความผิดเพื่อแสวงหากำไร ในลักษณะที่ต้องมีการวางแผนหรือมีหน้าร้านมาก่อน ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและดิจิทัลเจริญก้าวหน้าไปมาก ผู้กระทำความผิดเดิมก็ยังคงอยู่แต่มีวิธีการที่ง่ายและรวดเร็วขึ้น คือ ละเมิดลิขสิทธิ์โดยการเผยแพร่โสตทัศนวัสดุทางสื่อออนไลน์ ยิ่งไปกว่านั้น ด้วยความง่ายและรวดเร็วทำให้มีประชาชนทั่วไปที่ไม่รู้ว่าแค่การส่งต่อโสตทัศนวัสดุเหล่านั้นก็ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์แล้ว และในยุคโซเชียลเน็ตเวิร์คที่ผู้คนสามารถส่งต่อข้อมูลไปให้ใครก็ได้โดยไม่จำกัด ความเสียหายของผู้ประกอบการที่ถูกละเมิดลิขสิทธิ์ก็ยิ่งทวีความรุนแรงอันเนื่องมาจากการเผยแพร่ที่ไม่สามารถควบคุมได้ทันทีทันใด จนกระทั่งผู้ประกอบการเกิดภาวะขาดทุน จากการขายสินค้าไม่ได้เพราะเนื้อหาในโสตทัศนวัสดุได้ถูกเผยแพร่ไปหมดแล้ว อีกทั้งคงไม่มีเจ้าของธุรกิจใดปรารถนาให้ผลงานของตนเองลงทุนสร้างขึ้นมาได้นำไปสู่สายตาสาธารณชนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ปัญหาดังกล่าวหากเจ้าหน้าที่สามารถระงับการเผยแพร่ต่อหรือควบคุมให้มีการส่งต่อไปในวงกว้างได้ทันการณ์ ก็จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายดังที่กล่าวมาข้างต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2558). *ข้อมูลกฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับแก้ไขใหม่*. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2561 จาก https://www.ipthailand.go.th/images/Infographic_2_3.doc
- กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. (2555). *ความตกลงภายใต้องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization หรือ WIPO)*. เรียกใช้เมื่อ 5 กรกฎาคม 2561 จาก [http://www.mfa.go.th/business/th/cooperation/252/16262-81-\(-WIPO-\).html](http://www.mfa.go.th/business/th/cooperation/252/16262-81-(-WIPO-).html)
- กัญญา หิรัญย์วัฒนพงษ์. (2558). *เอกสารประกอบคำบรรยาย วิชากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา*. เชียงใหม่: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2561). *คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการพิจารณา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: พลสยามพริ้นติ้ง.
- คณิต ญ นคร. (2561). *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- จักกฤษณ์ ควรพจน์. (2559). *กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม.
- จิรประภา มากลิน. (2560). *คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ทวีฤทธิ์ ศิริศักดิ์บรรจง และชูชีวรรณ ตมิตานนท์. (2544). *ลิขสิทธิ์ในงานผ้าไหมไทย : กรณีศึกษาโรงงานผ้าไหมจังหวัดสุรินทร์*. ใน *รายงานการวิจัย คณะนิติศาสตร์ สาขา นิติศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสยาม.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2561). *ระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทย*. เรียกใช้เมื่อ 1 กรกฎาคม 2561 จาก <http://www.research.eng.psu.ac.th/dip/48-law/73-2010-04-06-05-01-14/>
- รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ และสมบุรณ์ ศิริประชัย. (2552). *กฎกติกา WTO เล่มที่ 5 ทรัพย์สินทางปัญญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2519). *พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519. มาตรา 14 และมาตรา 15 เล่มที่ 131 ตอนพิเศษ 143 ง*.
- The Statistics Portal. (2017). *Number of monthly active Facebook users worldwide as of 2nd quarter 2017 (in millions)*. Last modified n.d. Retrieved August 1, 2017, from <https://www.statista.com/statistics/264810>

/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/